

ERNA VAN BEKHOVEN

Waarom raadsleden geen Ferrari rijden

In Nederland rijden ruim negenhonderd Ferrari's. Hoe groot is de kans dat je achter het stuur een raadslid aantreft?

Ferrari-rijden doe je voor de lol. En dat kost tijd. Daarover beschikken raadsleden in steeds mindere mate. Sinds 2009 is het aantal uren raadswerk toegenomen, maar raadsleden hebben het er graag voor over. Voor een Ferrari hebben ze dat niet. Daarnaast kleeft aan de Ferrari-rijder een snobistisch imago. Denk maar aan Herman Heinsbroek met zijn Bentley. Niet het prototype volksvertegenwoordiger. Ferrari-rijders, en dan bedoel ik de coureurs uit de Formule 1, zijn jong en spannend. Mooie jongens geboren in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Raadsleden zijn... tja... dat niet altijd.

Raadsleden kiezen voor het lidmaatschap omdat ze zich maatschappelijk betrokken voelen; ze willen zich inzetten voor de publieke zaak. Hoe faciliteer je hen daarin? Ik heb vier tips.

1 Maak de raadsvoorstellen rijp voor de tablet

Raadsleden willen overal kunnen beschikken over de vergaderstukken. Tegenwoordig wordt in veel gemeenten al papierloos vergaderd. Maar, met een tablet alleen ben je er nog niet. Want hoe leest zo'n raadsvoorstel eigenlijk van een scherm? Heel anders dan van papier. De eerste toepassing voor tabletproof raadsvoorstellen is inmiddels in de maak. Het 'voorstelkwadrant' presenteert elk raadsvoorstel in vier kernpunten. Een krachtige samenvatting die de mogelijkheden van de tablet optimaal benut. Je klikt door naar meer verdieping per kernpunt of naar bijlagen. Zo wordt elk raadsvoorstel pas echt tabletproof.

2 Borg het (besluitvormings)proces en de maatschappelijke relevantie

Raadsleden ervaren de vergaderstukken vaak als lang en technisch van aard. Liever zien ze stukken die aansluiten bij het besluitvormingsproces en maatschappelijk relevant zijn. Hoe kan de ambtelijke organisatie hier op inspelen? Ten eerste door doelgerichte stukken aan te leveren. Elk stuk kent dan z'n eigen dynamiek in de besluitvorming en verschilt qua opbouw van de stukken met een ander doel. Daarnaast door ambtenaren omgevings- (en politiek!) bewust te maken. Het resultaat? Stukken waarin niet alleen uitvoeringszaken worden besproken, maar waarin de samenleving centraal staat. Nu kan het raadslid pas echt de boer op met een genomen besluit.

3 Maak de vergaderingen sexyer

Een ander vergadermodel kan tijdwinst opleveren. Houd het vergadermodel eens tegen het licht en kijk waar dubbelingen en omissies zitten. Voorkom raadsvergaderingen die de commissie nog eens dunnetjes overdoen. Creëer meer ruimte voor in- of meepraters door hen een podium te bieden in de vergadercyclus. Dé kans om te consulteren, de samenwerking op te zoeken en de verwachtingen te managen. Stimuleer daarnaast het debat; dat brengt vuur in het spel en maakt de standpunten duidelijker. Maar onderzoek ook de mogelijkheden tot compromis. Een vorm waarbij iedereen wint (en niemand verliest). Elke raadsavond is waar voor zijn geld!

4 Bereid raadsleden voor op de veranderende rol

De Raad voor het Openbaar Bestuur signaleert voor de overheid een verschuiving van taken in het fysieke domein (ruimtelijke ordening) naar taken in het sociale domein. Het meeste geld en de grootste risico's hebben na de decentralisatie te maken met welzijn en zorg. Deze verschuiving vraagt een andere oriëntatie van raadsleden. Het sociale domein vraagt namelijk veel meer om maatwerk. Processen en procedures passen daar minder goed bij. Samenwerken, verbinden en stimuleren juist weer wel. Griffiers kunnen raadsleden bewust maken van deze rol. Door hen te wijzen op die verandering en toe te rusten met de juiste vaardigheden om de nieuwe rol vorm te geven.

Raadsleden zijn geen jonge goden met zeeën van tijd. Het zijn volksvertegenwoordigers die we moeten koesteren. Gelukkig denken er veel mensen mee hoe we dat het best kunnen doen.